

ZESZYT INFORMACYJNY

Uznawalność wykształcenia i kwalifikacji zawodowych w Polsce i za granicą

**Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie
Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej
Warszawa, lipiec 2021**

Spis treści

1. Sieć ENIC/NARIC	3
2. Uznawalność zagranicznego wykształcenia w Polsce.....	5
2.1. Konwencje międzynarodowe	7
2.2. Umowy dwustronne	8
2.3. Nostryfikacja	24
3. Uznanie polskiego dyplomu zagranicą	26
3.1. Legalizacja polskich dyplomów i świadectw	26
4. Uznanie kwalifikacji zawodowych w UE	32
4.1. Europejska legitymacja zawodowa	33
4.2. Zawody regulowane	34
4.3. Zawody sektorowe	36
4.4. Działalność regulowana	36

Opracowanie powstało na podstawie i wykorzystuje informacje zawarte na stronach: Ministerstwa Edukacji i Nauki— gov.pl/web/edukacja-i-nauka, Związku Rzemiosła Polskiego – zrp.pl oraz Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej – nawa.gov.pl

1. Sieć ENIC/NARIC

Sieć ENIC (European Network of Information Centres)

Sieć ENIC (European Network of Information Centres on academic recognition and mobility) została utworzona przez Radę Europy i UNESCO w celu wdrożenia postanowień Konwencji Lizbońskiej oraz w celu ogólnego rozwoju polityki w zakresie uznawania wykształcenia. Sekretariat sieci prowadzony jest wspólnie przez Radę Europy oraz UNESCO/CEPES.

Sieć ENIC tworzą narodowe ośrodki informacji krajów będących stroną Europejskiej Konwencji Kulturowej lub należących do Regionu Europy UNESCO. Ośrodki te powoływane są przez odpowiednie organy państwowe poszczególnych krajów. Wielkość i kompetencje ośrodków mogą być różne, jednak z założenia **wszystkie udzielają informacji na temat:**

- możliwości uznania zagranicznych dokumentów o wykształceniu i innych kwalifikacji,
- krajowych i zagranicznych systemów edukacji,
- możliwości podjęcia studiów za granicą, włączając w to informacje na temat kredytów studenckich i stypendiów, jak również praktyczne rady związane z mobilnością akademicką i uznawaniem wykształcenia.

Sieć ENIC kooperuje blisko z funkcjonującą na terenie Unii Europejskiej siecią NARIC.

Sieć NARIC (National Academic Recognition Information Centres)

Sieć NARIC powstała z inicjatywy Komisji Europejskiej w celu wsparcia i rozwoju współpracy w zakresie wzajemnej uznawalności wykształcenia w krajach członkowskich Unii Europejskiej, EOG, innych krajów centralnej i wschodniej Europy oraz Cypru. Sieć jest częścią wspólnotowego programu SOCRATES/ERASMUS, który wspomaga wymianę studentów i wykładowców pomiędzy instytucjami szkolnictwa wyższego krajów zrzeszonych.

Wszystkie kraje członkowskie Unii Europejskiej, EOG, krajów centralnej i wschodniej Europy oraz Cypru utworzyły ośrodki, które wspomagają i promują mobilność studentów, kadry wykładowczej i badaczy poprzez udzielanie porad i informacji dotyczących uznawania zagranicznych dyplomów oraz okresów studiów odbytych za granicą. Głównymi odbiorcami tych informacji są uczelnie wyższe, studenci, rodzice, wykładowcy oraz potencjalni pracodawcy.

Ośrodki NARIC zostały utworzone przez odpowiednie ministerstwa nadzorujące edukację, ale zakres ich działania może być różny w poszczególnych państwach. W większości krajów instytucje szkolnictwa wyższego same ustalają zasady rekrutacji na studia osób legitymujących się zagranicznymi dyplomami oraz zasady ewentualnego zaliczania na poczet prowadzonych studiów, przedmiotów zaliczonych na zagranicznej uczelni. Dlatego też większość ośrodków NARIC nie wydaje decyzji, lecz udziela informacji na temat obcych systemów edukacji i zagranicznych dokumentów o wykształceniu.

W Polsce ośrodkiem informacji na temat uznawalności dokumentów o wykształceniu, zarówno do **celów akademickich, jak i zawodowych jest ENIC-NARIC Polska**, który

funkcjonuje w ramach Departamentu Współpracy Międzynarodowej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Do zadań ENIC-NARIC Polska należy:

- opiniowanie zagranicznych dokumentów potwierdzających uzyskanie wyższego wykształcenia,
- udzielanie informacji na temat procedur uznania zagranicznego wykształcenia w Polsce,
- udzielanie informacji na temat możliwości uznania polskiego wykształcenia zagranicą,
- udzielanie informacji na temat możliwości uznania kwalifikacji zawodowych.

Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej

ul. Polna 40

00-635 Warszawa

tel. +48 22 390 35 00

e-mail: biuro@nawa.gov.pl

<https://nawa.gov.pl/>

Adresy wszystkich ośrodków sieci ENIC/NARIC dostępne są na stronie enic-naric.net

2. Uznawalność zagranicznego wykształcenia w Polsce

Aby posługiwać się dokumentem o wykształceniu (dyplomem, świadectwem itp.) w kraju innym niż kraj jego wydania, należy **poddać go procedurze uznania** zgodnie z obowiązującymi w danym państwie przepisami.

Zagraniczne dokumenty o wykształceniu mogą być uznane:

- w celu kontynuacji kształcenia lub
- w celu zatrudnienia.

Pierwszy rodzaj, czyli uznanie w celu kontynuacji kształcenia w innym państwie, nazywane jest **uznaniem do celów akademickich**. Drugi rodzaj, czyli uznanie w celu zatrudnienia, nazywane jest **uznaniem do celów zawodowych**.

Każdy kraj posiada własne przepisy regulujące uznawanie wykształcenia, często różne w przypadku uznania akademickiego i zawodowego. Jedynie w przypadku uznawania kwalifikacji zawodowych do pracy w zawodach regulowanych w krajach Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego istnieją ogólne dyrektywy UE obowiązujące poszczególnych państwach. Każdy kraj ma również swoją listę zawodów regulowanych, czyli takich, które można wykonywać dopiero, gdy zdobędzie się konkretny dyplom, zda się specjalne egzaminy lub zarejestruje się w organizacji zawodowej. Wykaz zawodów regulowanych na obszarze UE i EOG można znaleźć na stronie: europa.eu/youreurope/citizens/work/professional-qualifications/regulated-professions/index_pl.htm oraz ec.europa.eu/growth/tools-databases/regprof/.

Od 1 stycznia 2021 r. kwalifikacje zawodowe uzyskane w Wielkiej Brytanii są uznawane na podstawie przepisów krajowych określonych w regulacjach dotyczących poszczególnych zawodów regulowanych. Dyplomy ukończenia studiów wyższych mogą zostać uznane w drodze nostryfikacji. Więcej informacji o nostryfikacji dyplomów można znaleźć na stronie <https://nawa.gov.pl/uznawalnosc/informacje-dla-uczelninostryfikacja-dyplomow>. Natomiast informacja o uznawaniu świadectw szkolnych dostępna jest brexit.gov.pl/obywatel/konsekwencje-w-wybranych-aspektach/uznawanie-wyksztalcenia-uzyskanego-w-uk/.

W sprawie uznania innych dokumentów poświadczających kwalifikacje zawodowe oraz szczegółowych warunków nabycia uprawnień zawodowych w Polsce należy kontaktować się z organem właściwym dla danego zawodu – kontakt można znaleźć w bazie zawodów regulowanych na stronie Komisji Europejskiej w zakładce „competent authority” oraz na stronie biznes.gov.pl.

W Polsce zagraniczny dyplom może zostać uznany na kilka sposobów w zależności od tego, z jakiego kraju pochodzi, jakiego poziomu wykształcenia dotyczy i w jakim celu ma być uznany. Formalnie można mówić o trzech głównych trybach uznawalności wykształcenia uzyskanego za granicą:

- **w oparciu o konwencje międzynarodowe,**
- **na podstawie umów dwustronnych,**
- **w drodze nostryfikacji.**

Nie wymagają natomiast załatwiania dodatkowych formalności uzyskane za granicą świadectwa, które są w Polsce uznane z mocy prawa, co uregulowane jest ustawą o systemie oświaty (Dz.U. z 2020 r., poz. 1327, z późn. zm.) Dokumenty te mogą być składane bezpośrednio w uczelni, instytucji lub u pracodawcy, bez uzyskiwania opinii innych instytucji lub organów na terenie Polski.

Rodzaje świadectw, które uznaje się w Polsce z mocy prawa (art. 93 ust.1-2 ustawy o systemie oświaty):

- **Świadectwa i inne dokumenty** wydane przez szkołę lub instytucję edukacyjną działającą w systemie edukacji państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.
- **Dyplomy IB** (International Baccalaureate), wydane przez organizację International Baccalaureate Organization w Genewie.
- **Dyplomy EB** (European Baccalaureate) wydane przez Szkoły Europejskie, zgodnie z Konwencją o Statucie Szkół Europejskich, sporządzoną w Luksemburgu dnia 21 czerwca 1994 r. (Dz.U. z 2005 r. Nr 3, poz. 10)
- **Świadectwa i inne dokumenty** wydane za granicą przez szkoły lub instytucje edukacyjne **objęte umowami międzynarodowymi**.

Posiadacz świadectwa maturalnego uznanego w Polsce z mocy prawa posiada w Polsce analogiczne uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe, jak w państwie, w którego systemie edukacji uzyskał dane świadectwo. Oznacza to, że świadectwo, które uprawnia do studiowania jedynie na wybranych kierunkach studiów wyższych w danym państwie, w Polsce będzie uprawniało do ubiegania się o przyjęcia na te same lub podobne ze względu na program kształcenia kierunki studiów wyższych (art. 93 ust. 4 ustawy o systemie oświaty).

W przypadku, gdy świadectwo ukończenia szkoły **nie może być uznane z mocy prawa należy przeprowadzić postępowanie administracyjne**, które reguluje rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 marca 2015 r. w sprawie postępowania w celu uznania świadectwa lub innego dokumentu albo potwierdzenia wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki uzyskanych w zagranicznym systemie oświaty (Dz.U. z 2015 r., poz. 447, z późn. zm.). Postępowanie prowadzi **kurator oświaty** właściwy dla miejsca zamieszkania wnioskodawcy bądź, w przypadku braku stałego adresu wnioskodawcy w Polsce, właściwy ze względu na siedzibę szkoły lub uczelni, w której zostanie przedłożone świadectwo (adresy kuratoriów oświaty zamieszczono poniżej). Kurator oświaty może w takim postępowaniu uznać, że świadectwo zagraniczne jest dokumentem potwierdzającym wykształcenie podstawowe, gimnazjalne, zasadnicze zawodowe lub średnie.

Kuratoria oświaty na Mazowszu

Kuratorium Oświaty	Dane teleadresowe
Kuratorium Oświaty w Warszawie	00-024 Warszawa Al. Jerozolimskie 32 tel. 22 5512400 kuratorium@kuratorium.waw.pl
Delegatura w Ostrołęce	ul. Gen. A.E. Fieldorfa „Nila” 15 07-410 Ostrołęka tel. 29 7604291/93 delegatura.ostroleka@kuratorium.waw.pl
Delegatura w Radomiu	ul. Żeromskiego 53 26-600 Radom tel. 48 362 82 84 delegatura.radom@kuratorium.waw.pl
Delegatura w Siedlcach	ul. Piłsudskiego 38 08-110 Siedlce tel. 25 632 61 00 delegatura.siedlce@kuratorium.waw.pl
Delegatura w Płocku	ul. Kościuszki 20 09-402 Płock tel. 24 262 64 50 delegatura.plock@kuratorium.waw.pl
Delegatura w Ciechanowie	ul. Księdza Piotra Ściegiennego 9 06-400 Ciechanów tel. 23 672 44 71/73 delegatura.ciechanow@kuratorium.waw.pl

2.1. Konwencje międzynarodowe

W oparciu o konwencje międzynarodowe następuje uznawanie dyplomów o wykształceniu uzyskanym w krajach, z którymi Polska takie konwencje zawarła. Aktualnie obowiązuje uznawanie wykształcenia na podstawie dwóch konwencji: Konwencji Lizbońskiej oraz Konwencji Praskiej.

Konwencja Lizbońska

Konwencja o uznaniu kwalifikacji związanych z uzyskaniem wykształcenia wyższego w Regionie Europy, została opracowana przez Radę Europy i UNESCO i podpisana w Lizbonie 11 kwietnia 1997 r. (stąd stosowana nazwa **Konwencja Lizbońska**). Polska ratyfikowała ją 17 marca 2004 r. Region europejski w ujęciu UNESCO wykracza poza geograficzny obszar Europy; dlatego też Konwencja została podpisana nie tylko przez kraje europejskie, ale także USA, Kanadę i Izrael. Niektóre państwa pozaeuropejskie mogły podpisać Konwencję Lizbońską jako sukcesorzy b. Związku Radzieckiego. Jej postanowienia weszły w Polsce w życie 1 maja 2004 r.

Konwencja Lizbońska nie stanowi bezpośredniej podstawy prawnej do uznawania zagranicznych dokumentów o wykształceniu, lecz zawiera wytyczne odnośnie ogólnych zasad oceny zagranicznych kwalifikacji i dobrej praktyki w ich uznawaniu, co ma zapewnić bardziej obiektywną ocenę kwalifikacji i wykształcenia uzyskanego w innym kraju.

Konwencja Praska

Konwencja o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych oraz szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych, sporządzona w Pradze 7 czerwca 1972 r. (Dz.U. 1975 r. Nr 5, poz. 28).

Rzeczpospolita Polska przestała być Stroną Konwencji od 6 sierpnia 2004 r. Na wypowiedzenie pozwoliła Ustawa z 28 sierpnia 2003 r. o wypowiedzeniu Konwencji o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych i szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych, sporządzonej w Pradze dnia 7 czerwca 1972 r. (Dz.U. Nr 183, poz. 1787).

Dokumenty o wykształceniu wydane w państwach – sygnatariuszach (aktualnie istniejące kraje; Armenia, Białoruś, Bułgaria, Czechy, Estonia, Kazachstan, Kirgistan, Koreańska Republika Ludowo-Demokratyczna, Łotwa, Mołdowa, Rosja (Federacja Rosyjska), Rumunia, Słowacja, Ukraina) w okresie obowiązywania Konwencji Praskiej są nadal uznawane na jej podstawie.

2.2. Umowy dwustronne

Na mocy **umów międzynarodowych** w Polsce uznawane są dokumenty o wykształceniu z następujących państw: Armenia, Austria, Białoruś, Bośnia i Hercegowina, Bułgaria, Chiny, Chorwacja, Czechy, Estonia, Francja, Kazachstan, Kirgistan, Koreańska Republika Ludowo-Demokratyczna, Kuba, Libia, Litwa, Łotwa, Macedonia, Mołdawia, Mongolia, Niemcy, Rosja, Rumunia, Serbia i Czarnogóra, Słowacja, Słowenia, Syria, Tadżykistan, Ukraina, Uzbekistan, Węgry, Wietnam oraz z następujących państw obecnie nie istniejących: Czechosłowacja, Jugosławia (SFRJ), NRD, ZSRR.

Poniżej przytoczono aktualne umowy dwustronne, które regulują uznawalność wykształcenia między Polską i innymi krajami.

Armenia

Podstawę prawną do uznawania świadectw, dyplomów, stopni i tytułów naukowych uzyskanych na terenie Armenii do 6 sierpnia 2004 r. stanowi tzw. Konwencja Praska z 1972 r. Wszystkie dokumenty, które zostały wydane w okresie obowiązywania tej konwencji i spełniają określone w niej warunki, są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami. Wyjątek stanowią dyplomy lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta.

Stwierdzenie równoważności świadectw, dyplomów i stopni naukowych uzyskanych w Armenii po 6 sierpnia 2004 r. oraz dyplomów lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta wydanych przed tą datą możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Austria

Obecnie obowiązująca Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Austrii o ekwiwalencji w szkolnictwie wyższym, podpisana w Wiedniu 23 stycznia 1995 r. (Dz.U. z 1996 r. Nr 39, poz. 169 i 170) gwarantuje osobom, które uzyskały wykształcenie w jednym z państw – stron tej umowy możliwość kontynuacji kształcenia w placówkach drugiego państwa (jest to tzw. uznanie do celów akademickich). Osoby te nie otrzymują jednak żadnego dokumentu stwierdzającego równoważność ich dyplomów z odpowiednimi dyplomami polskimi.

Białoruś

Podstawę prawną do uznawania świadectw, dyplomów, stopni i tytułów naukowych uzyskanych na terenie Białorusi do 29 września 2005 r. stanowi Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rządem Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich o równoważności dokumentów o wykształceniu, stopniach i tytułach naukowych wydawanych w PRL i ZSRR, podpisane w Warszawie 10 maja 1974 r. (Dz.U. z 1975 r., Nr 4, poz. 14 i 15), a także – do 6 sierpnia 2004 r. – tzw. Konwencja Praska z 1972 r.

Wszystkie dokumenty, które zostały wydane w okresie obowiązywania konwencji i/lub porozumienia, i spełniają określone w nich warunki, są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami. Wyjątek stanowią dyplomy lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta.

Obecnie obowiązująca Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Białorusi o uznaniu ekwiwalencji w szkolnictwie wyższym, równoważności stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki sporządzona w Warszawie 28 kwietnia 2005 r. (weszła

w życie 12 grudnia 2005 r.) gwarantuje osobom, które po 29 września 2005 r. uzyskały wykształcenie w jednym z państw-stron tej umowy, możliwość kontynuacji kształcenia w placówkach drugiego państwa (jest to tzw. uznanie do celów akademickich). Osoby te nie otrzymują jednak żadnego dokumentu stwierdzającego równoważność ich dyplomów z odpowiednimi dyplomami polskimi.

Stwierdzenie równoważności świadectw, dyplomów i stopni naukowych uzyskanych na Białorusi po 29 września 2005 r. oraz dyplomów lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta wydanych przed tą datą możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Bośnia i Hercegowina

Podstawę prawną do uznawania świadectw i dyplomów uzyskanych na terenie Bośni i Hercegowiny do 1 lutego 2006 r. stanowi Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rządem Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii o wzajemnym uznawaniu równoważności świadectw szkolnych i dyplomów szkół wyższych, uzyskanych w obu państwach, podpisane w Belgradzie 15 września 1978 r. (Dz.U. z 1981 r., Nr 8 poz. 32 i 33). Wszystkie dokumenty, które zostały wydane w okresie obowiązywania tego porozumienia i spełniają określone w nim warunki, są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami. Wyjątek stanowią dyplomy lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta.

Stwierdzenie równoważności świadectw i dyplomów uzyskanych w Bośni i Hercegowinie po 1 lutego 2006 r. oraz dyplomów lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta wydanych przed tą datą możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Bułgaria

Podstawę prawną do uznawania świadectw, dyplomów, stopni i tytułów naukowych uzyskanych na terenie Bułgarii do 24 lipca 2005 r. stanowi Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Ludowej Republiki Bułgarii o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów o wykształceniu i przyznawaniu stopni i tytułów naukowych wydawanych w PRL i LRB, podpisane w Sofii 28 października 1977 r. (Dz.U. z 1983 r., Nr 12, poz. 58 i 59), a także - do 6 sierpnia 2004 r. - tzw. Konwencja Praska z 1972 r. Wszystkie dokumenty, które zostały wydane w okresie obowiązywania konwencji i/lub porozumienia, i spełniają określone w nich warunki, są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami. Wyjątek stanowią dyplomy lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta.

Stwierdzenie bułgarskich dyplomów lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta wydanych przed 24 lipca 2005 r. możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Chiny

Obowiązująca od 24 listopada 2016 r. umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Chińskiej Republiki Ludowej o wzajemnym uznawaniu dyplomów ukończenia studiów i tytułów zawodowych w szkolnictwie wyższym, podpisana w Warszawie 20 czerwca 2016 r. (M.P. 2017 poz. 238 i 239) gwarantuje osobom, które uzyskały wykształcenie w jednym z państw-stron umowy, możliwość kontynuacji kształcenia w placówkach drugiego państwa (jest to tzw. uznanie do celów akademickich). Osoby te nie otrzymują jednak żadnego dokumentu stwierdzającego równoważność ich dyplomów z odpowiednimi dyplomami polskimi.

Chorwacja

Podstawę prawną do uznawania świadectw i dyplomów uzyskanych na terenie Chorwacji do 24 stycznia 2006 r. stanowi Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rządem Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii o wzajemnym uznawaniu równoważności świadectw szkolnych i dyplomów szkół wyższych, uzyskanych w obu państwach, podpisane w Belgradzie 15 września 1978 r. (Dz.U. z 1981 r., Nr 8 poz. 32 i 33). Wszystkie dokumenty, które zostały wydane w okresie obowiązywania tego porozumienia i spełniają określone w nim warunki, są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami. Wyjątek stanowią dyplomy lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta.

Stwierdzenie równoważności dyplomów i stopni naukowych uzyskanych w Chorwacji po 24 stycznia 2006 r. oraz dyplomów lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta wydanych przed tą datą możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Czechy

Podstawę prawną do uznawania świadectw, dyplomów, stopni i tytułów naukowych uzyskanych na terenie Czech stanowi obecnie Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Czeskiej o wzajemnym uznawaniu okresów studiów oraz równoważności dokumentów o wykształceniu i nadaniu stopni i tytułów uzyskanych w Rzeczypospolitej Polskiej i Republice Czeskiej sporządzona w Pradze 16 stycznia 2006 r. (obowiązuje od 1 listopada 2006 r.). Wraz z wejściem w życie ww. umowy przestało obowiązywać Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej w sprawie równoważności dokumentów o wykształceniu, stopniach i tytułach naukowych, wydawanych w PRL i CSRS, sporządzone w Warszawie 16 grudnia 1987 r. (nie opublikowane). Dodatkowo - do 19 października 2000 r. - podstawę prawną do uznawania czeskich dokumentów o wykształceniu stanowiła tzw. Konwencja Praska z 1972 r. Wszystkie dokumenty, które spełniają warunki określone w ww. aktach prawnych, są uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami.

Wyjątek stanowią dyplomy lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta.

Stwierdzenie równoważności czeskich dyplomów lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Estonia

Podstawę prawną do uznawania świadectw, dyplomów, stopni i tytułów naukowych uzyskanych na terenie Estonii do 13 kwietnia 2006 r. stanowi Protokół między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Estońskiej o tymczasowym uregulowaniu zagadnienia wzajemnego uznawania równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych oraz szkół wyższych a także dokumentów o nadaniu stopni i tytułów naukowych, podpisany w Tallinie 2 lipca 1992 r. (nie publikowany). Wraz z wygaśnięciem protokołu w stosunku do Estonii przestała mieć również zastosowanie Konwencja o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych i szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych, sporządzona w Pradze 7 czerwca 1972 r. (Dz.U. z 1975 r. Nr 5, poz. 28 i 29). Wszystkie dokumenty, które zostały wydane w okresie obowiązywania ww. aktów prawnych i spełniają określone w nich warunki, są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami. Wyjątek stanowią dyplomy lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta.

Stwierdzenie estońskich dyplomów lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta wydanych przed 13 kwietnia 2006 r. możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Francja

Obecnie obowiązująca Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Francuskiej o wzajemnym uznawaniu dokumentów uprawniających do wstępu na studia wyższe, okresów studiów, dyplomów, tytułów i stopni, podpisana w Warszawie 28 maja 2008 r. (M.P. z 2009 r., Nr 23, poz. 299 i 300) gwarantuje osobom, które po 26 stycznia 2009 r. uzyskały wykształcenie w jednym z państw – stron tej umowy, możliwość kontynuacji kształcenia w placówkach drugiego państwa (jest to tzw. uznanie do celów akademickich). Osoby te nie otrzymują jednak żadnego dokumentu stwierdzającego równoważność ich dyplomów z odpowiednimi dyplomami polskimi.

Kazachstan

Podstawę prawną do uznawania świadectw, dyplomów, stopni i tytułów naukowych uzyskanych na terenie Kazachstanu do 29 września 2005 r. stanowi Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rządem Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich o równoważności dokumentów o wykształceniu, stopniach i tytułach naukowych wydawanych w PRL i ZSRR, podpisane w Warszawie 10 maja 1974 r. (Dz.U. z 1975 r., Nr 4, poz. 14 i 15), a także - do 6 sierpnia 2004 r. - tzw. Konwencja Praska z 1972 r. Wszystkie dokumenty, które zostały wydane w okresie obowiązywania konwencji i/lub porozumienia, i spełniają określone w nich warunki, są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami. Wyjątek stanowią dyplomy lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta.

Stwierdzenie równoważności dyplomów i stopni naukowych uzyskanych w Kazachstanie po 29 września 2005 r. oraz dyplomów lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta wydanych przed tą datą możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Kirgistan

Podstawę prawną do uznawania świadectw, dyplomów, stopni i tytułów naukowych uzyskanych na terenie Kirgistanu do 6 sierpnia 2004 r. stanowi tzw. Konwencja Praska z 1972 r. Wszystkie dokumenty, które zostały wydane w okresie obowiązywania tej konwencji i spełniają określone w niej warunki, są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami. Wyjątek stanowią dyplomy lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta.

Stwierdzenie równoważności dyplomów i stopni naukowych uzyskanych w Kirgistanie po 6 sierpnia 2004 r. oraz dyplomów lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta wydanych przed tą datą możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Koreańska Republika Ludowo-Demokratyczna

Podstawę prawną do uznawania świadectw, dyplomów, stopni i tytułów naukowych uzyskanych na terenie Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej do 6 sierpnia 2004 r. stanowi tzw. Konwencja Praska z 1972 r. Wszystkie dokumenty, które zostały wydane w okresie obowiązywania tej konwencji i spełniają określone w niej warunki, są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami. Wyjątek stanowią dyplomy lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta.

Stwierdzenie równoważności dyplomów i stopni naukowych uzyskanych w Koreańskiej Republice Ludowo-Demokratycznej po 6 sierpnia 2004 r. oraz dyplomów

lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta wydanych przed tą datą możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Kuba

Podstawę prawną do uznawania świadectw, dyplomów, stopni i tytułów naukowych uzyskanych na terenie Kuby do 6 sierpnia 2004 r. stanowi tzw. Konwencja Praska z 1972 r. Wszystkie dokumenty, które zostały wydane w okresie obowiązywania tej konwencji i spełniają określone w niej warunki, są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami. Wyjątek stanowią dyplomy lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta.

Stwierdzenie równoważności dyplomów i stopni naukowych uzyskanych na Kubie po 6 sierpnia 2004 r. oraz dyplomów lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta wydanych przed tą datą możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Libia

Podstawę prawną do uznawania świadectw, dyplomów, stopni i tytułów naukowych uzyskanych na terenie Libii stanowi Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Libijską Arabską Dżamahiriją Ludowo-Socjalistyczną o wzajemnym uznawaniu studiów, świadectw, dyplomów i stopni naukowych, sporządzone w Trypolisie 27 października 1976 r. (nie opublikowane, zatwierdzone Uchwałą Rady Ministrów nr 26/89 23 lutego 1989 r.). Wszystkie dokumenty, które spełniają warunki określone w tym porozumieniu, są uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami. Wyjątek stanowią dyplomy lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta.

Stwierdzenie równoważności libijskich dyplomów lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Litwa

W dniu 1 lutego 2021 r. weszła w życie Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Litewskiej o wzajemnym uznawaniu dokumentów uprawniających do podejmowania studiów oraz uznawaniu okresów studiów, tytułów zawodowych, stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki, podpisaną w Wilnie dnia 3 sierpnia 2020 r. (M.P. z 2021 r. poz. 129), która gwarantuje uznanie świadectw i dyplomów do celów akademickich, co oznacza, że osoby posiadające dokumenty wymienione w umowie mogą kontynuować kształcenie w placówkach drugiego państwa bez konieczności nostryfikowania dokumentów. Osoby te nie otrzymują dokumentu stwierdzającego równoważność świadectw

i dyplomów wydanych na Litwie z odpowiednimi polskimi świadectwami i dyplomami. Stwierdzenie równoważności litewskich dyplomów lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta wydanych przed 23 czerwca 1995 r. możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Łotwa

Podstawę prawną do uznawania świadectw, dyplomów, stopni i tytułów naukowych uzyskanych na terenie Łotwy do 8 marca 2006 r. stanowi Protokół między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Łotewskiej o tymczasowym uregulowaniu zagadnienia wzajemnego uznawania równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych oraz szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych, sporządzony w Rydze 1 lipca 1992 r. (nie publikowany). Wraz z wygaśnięciem protokołu w stosunku do Łotwy przestała mieć również zastosowanie Konwencja o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych i szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych, sporządzona w Pradze 7 czerwca 1972 r. (Dz.U. 1975 r. Nr 5, poz. 28 i 29). Wszystkie dokumenty, które zostały wydane w okresie obowiązywania ww. aktów prawnych i spełniają określone w nich warunki, są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami. Wyjątek stanowią dyplomy lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta.

Stwierdzenie równoważności łotewskich dyplomów lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta wydanych przed 8 marca 2006 r. możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Macedonia (Była Jugosłowiańska Republika Macedonii)

Podstawę prawną do uznawania świadectw i dyplomów uzyskanych na terenie Macedonii do 8 lutego 2006 r. stanowi Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rządem Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii o wzajemnym uznawaniu równoważności świadectw szkolnych i dyplomów szkół wyższych, uzyskanych w obu państwach, podpisane w Belgradzie 15 września 1978 r. (Dz.U. z 1981 r., Nr 8, poz. 32 i 33). Wszystkie dokumenty, które zostały wydane w okresie obowiązywania tego porozumienia i spełniają określone w nim warunki, są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami. Wyjątek stanowią dyplomy lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta.

Stwierdzenie równoważności dyplomów uzyskanych w Macedonii po 8 lutego 2006 r. oraz dyplomów lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta wydanych przed tą datą możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Moldawia

Podstawę prawną do uznawania świadectw, dyplomów, stopni i tytułów naukowych uzyskanych na terenie Mołdowy do 6 października 2005 r. stanowi Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rządem Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich o równoważności dokumentów o wykształceniu, stopniach i tytułach naukowych wydawanych w PRL i ZSRR, podpisane w Warszawie 10 maja 1974 r. (Dz.U. z 1975 r., Nr 4, poz. 14 i 15), a także - do 6 sierpnia 2004 r. - tzw. Konwencja Praska z 1972 r. Wszystkie dokumenty, które zostały wydane w okresie obowiązywania konwencji i/lub porozumienia, i spełniają określone w nich warunki, są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami. Wyjątek stanowią dyplomy lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta.

Stwierdzenie równoważności świadectw, dyplomów i stopni naukowych uzyskanych w Mołdowie po 6 października 2005 r. oraz dyplomów lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta wydanych przed tą datą możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji. Dokumenty o wykształceniu wydane w Naddniestrzańskiej Republice Mołdawskiej nie są uznawane w Polsce.

Mongolia

Podstawę prawną do uznawania świadectw, dyplomów, stopni i tytułów naukowych uzyskanych na terenie Mongolii do 6 sierpnia 2004 r. stanowi tzw. Konwencja Praska z 1972 r. Wszystkie dokumenty, które zostały wydane w okresie obowiązywania tej konwencji i spełniają określone w niej warunki, są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami. Wyjątek stanowią dyplomy lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta.

Stwierdzenie równoważności świadectw, dyplomów i stopni naukowych uzyskanych w Mongolii po 6 sierpnia 2004 r. oraz dyplomów lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta wydanych przed tą datą możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Niemcy

Podstawę prawną do uznawania świadectw, dyplomów, stopni i tytułów naukowych uzyskanych w byłym NRD, a także dyplomów ukończenia studiów wyższych, które rozpoczęto na terenie NRD najpóźniej w semestrze zimowym 1990/1991, stanowi Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rządem Niemieckiej Republiki Demokratycznej o równoważności dokumentów o wykształceniu, stopniach i tytułach naukowych wydawanych w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Niemieckiej Republice Demokratycznej (Dz.U. z 1978 r., Nr 3, poz. 5) oraz Konwencja o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych i szkół wyższych, a także dokumentów

o nadawaniu stopni i tytułów naukowych, sporządzona w Pradze 7 czerwca 1972 r. (Dz.U. z 1975 r. Nr 5, poz. 28 i 29). Wszystkie te dokumenty są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami, o ile tylko spełniają warunki określone w ww. aktach prawnych. Wyjątek stanowią dyplomy lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta.

Obecnie obowiązująca Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o uznaniu ekwiwalencji w szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 1998 r. Nr 92, poz. 584) gwarantuje osobom, które uzyskały wykształcenie w jednym z państw – stron tej umowy, możliwość kontynuacji kształcenia w placówkach drugiego państwa (jest to tzw. uznanie do celów akademickich). Osoby te nie otrzymują jednak żadnego dokumentu stwierdzającego równoważność ich dyplomów z odpowiednimi dyplomami polskimi.

Stwierdzenie równoważności dyplomów lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta wydanych w NRD możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Rosja (Federacja Rosyjska)

Podstawę prawną do uznawania świadectw, dyplomów, stopni i tytułów naukowych uzyskanych na terenie Rosji do 25 września 2005 r. stanowi Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rządem Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich o równoważności dokumentów o wykształceniu, stopniach i tytułach naukowych wydawanych w PRL i ZSRR, podpisane w Warszawie 10 maja 1974 r. (Dz.U. z 1975 r., Nr 4, poz. 14 i 15), a także – do 6 sierpnia 2004 r. – tzw. Konwencja Praska z 1972 r. Wszystkie dokumenty, które zostały wydane w okresie obowiązywania konwencji i/lub porozumienia, i spełniają określone w nich warunki, są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami. Wyjątek stanowią dyplomy lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta.

Stwierdzenie równoważności dyplomów i stopni naukowych uzyskanych w Rosji po 25 września 2005 r. oraz dyplomów lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta wydanych przed tą datą możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Rumunia

Podstawę prawną do uznawania świadectw, dyplomów, stopni i tytułów naukowych uzyskanych na terenie Rumunii do 6 sierpnia 2004 r. stanowi tzw. Konwencja Praska z 1972 r. Wszystkie dokumenty, które zostały wydane w okresie obowiązywania tej konwencji i spełniają określone w niej warunki, są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami. Wyjątek stanowią dyplomy lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta.

Stwierdzenie równoważności dyplomów i stopni naukowych uzyskanych w Rumunii po 6 sierpnia 2004 r. oraz dyplomów lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta wydanych przed tą datą możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Serbia i Czarnogóra

Podstawę prawną do uznawania świadectw i dyplomów uzyskanych na terenie Serbii i Czarnogóry do 24 stycznia 2006 r. stanowi Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rządem Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii o wzajemnym uznawaniu równoważności świadectw szkolnych i dyplomów szkół wyższych, uzyskanych w obu państwach, podpisane w Belgradzie 15 września 1978 r. (Dz.U. z 1981 r., Nr 8, poz. 32 i 33). Wszystkie dokumenty, które zostały wydane w okresie obowiązywania tego porozumienia i spełniają określone w nim warunki, są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami. Wyjątek stanowią dyplomy lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta.

Stwierdzenie równoważności dyplomów i stopni naukowych uzyskanych w Serbii i Czarnogórze po 24 stycznia 2006 r. oraz dyplomów lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta wydanych przed tą datą możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Słowacja

Stopień naukowy doktor vied, wydany na Słowacji po wypowiedzeniu Konwencji Praskiej, tj. od dnia 6 sierpnia 2004 r., jest uznawany za równoważny z odpowiednim polskim stopniem naukowym na podstawie art. 328 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Równoważność stopnia naukowego doktor vied uzyskanego od dnia 1 lutego 2006 r. do dnia 31 maja 2016 r., z polskim stopniem naukowym doktora habilitowanego albo doktora habilitowanego sztuki ustanowiona została również na gruncie umowy o wzajemnym uznawaniu okresów studiów oraz równoważności dokumentów o wykształceniu i nadaniu stopni i tytułów uzyskanych w Rzeczypospolitej Polskiej i Republice Słowackiej, sporządzonej w Warszawie dnia 18 lipca 2005 r. (M. P. z 2006 r. Nr 14, poz. 187).

W związku ze zmianą postanowień ww. umowy, tytuł naukowo-pedagogiczny i artystyczno-pedagogiczny docent, uzyskany w Słowacji od dnia 1 czerwca 2016 r., nie jest już uznawany automatycznie za równoważny z jego polskim odpowiednikiem na jej podstawie.

Również ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce nie przewiduje możliwości stwierdzenia równoważności tytułu docenta w drodze nostryfikacji.

W konsekwencji słowacki tytuł naukowo-pedagogiczny docent nadany od dnia 1 czerwca 2016 r. nie podlega w Polsce formalnemu uznaniu.

Ponadto, w związku ze zmianą w 2016 r. postanowień umowy z dnia 18 lipca 2005 r., tytuł profesor, uzyskany na Słowacji od dnia 1 czerwca 2016 r., nie jest już uznawany automatycznie za równoważny z jego polskim odpowiednikiem na podstawie ww. umowy.

Również ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, nie przewiduje (w przypadku braku umów międzynarodowych) możliwości uznania równoważności tytułu profesora.

Słowenia

Podstawę prawną do uznawania świadectw i dyplomów uzyskanych na terenie Słowenii do 24 stycznia 2006 r. stanowi Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rządem Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii o wzajemnym uznawaniu równoważności świadectw szkolnych i dyplomów szkół wyższych, uzyskanych w obu państwach, podpisane w Belgradzie 15 września 1978 r. (Dz. U. z 1981 r., Nr 8, poz. 32 i 33). Wszystkie dokumenty, które zostały wydane w okresie obowiązywania tego porozumienia i spełniają określone w nim warunki, są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami. Wyjątek stanowią dyplomy lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta.

Stwierdzenie równoważności słoweńskich dyplomów lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta wydanych przed 24 stycznia 2006 r. możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Syria

Podstawę prawną do uznawania świadectw i dyplomów uzyskanych na terenie Syrii do 1 grudnia 2006 r. stanowi Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Arabskiej Republiki Syryjskiej o wzajemnym uznaniu studiów, dyplomów i stopni naukowych, podpisane w Damaszku 22 września 1985 r. (nie opublikowane, zatwierdzone Uchwałą Rady Ministrów nr 158/88 z dnia 29 sierpnia 1988 r.). Wszystkie dokumenty, które zostały wydane w okresie obowiązywania tego porozumienia i spełniają określone w nim warunki, są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami. Wyjątek stanowią dyplomy lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta.

Stwierdzenie równoważności dyplomów uzyskanych w Syrii po 1 grudnia 2006 r. oraz dyplomów lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta wydanych przed tą datą możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Tadżykistan

Podstawę prawną do uznawania świadectw i dyplomów uzyskanych na terenie Tadżykistanu do 8 grudnia 2005 r. stanowi Porozumienie między Rządem Polskiej

Rzeczypospolitej Ludowej i Rządem Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich o równoważności dokumentów o wykształceniu, stopniach i tytułach naukowych wydawanych w PRL i ZSRR, podpisane w Warszawie 10 maja 1974 r. (Dz.U. z 1975 r., Nr 4, poz. 14 i 15). Wszystkie dokumenty, które zostały wydane w okresie obowiązywania tego porozumienia i spełniają określone w nim warunki, są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami. Wyjątek stanowią dyplomy lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta.

Stwierdzenie równoważności dyplomów uzyskanych w Tadżykistanie po 8 grudnia 2005 r. oraz dyplomów lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta wydanych przed tą datą możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Ukraina

Podstawę prawną do uznawania świadectw, dyplomów, stopni i tytułów naukowych uzyskanych na terenie Ukrainy do 20 czerwca 2006 r. na mocy Protokołu między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Ukrainy o tymczasowym uregulowaniu zagadnienia wzajemnego uznawania równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych oraz szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych, sporządzonego w Warszawie 18 maja 1992 r. (nie publikowany) stanowi tzw. Konwencja Praska z 1972 r. Dodatkowo, podstawę prawną w stosunku do dokumentów wydanych do 30 września 2005 r. stanowi Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rządem Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich o równoważności dokumentów o wykształceniu, stopniach i tytułach naukowych wydawanych w PRL i ZSRR, podpisane w Warszawie 10 maja 1974 r. (Dz.U. z 1975 r., Nr 4, poz. 14 i 15). Wszystkie dokumenty, które zostały wydane w okresie obowiązywania ww. aktów prawnych i spełniają określone w nich warunki, są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami. Wyjątek stanowią dyplomy lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta.

Obecnie obowiązująca Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o wzajemnym uznawaniu akademickim dokumentów o wykształceniu i równoważności stopni podpisana 11 kwietnia 2005 r. (weszła w życie 20 czerwca 2006 r.) gwarantuje osobom, które uzyskały wykształcenie w jednym z państw – stron tej umowy, możliwość kontynuacji kształcenia w placówkach drugiego państwa (jest to tzw. uznanie do celów akademickich). Osoby te nie otrzymują jednak żadnego dokumentu stwierdzającego równoważność ich dyplomów z odpowiednimi dyplomami polskimi.

Stwierdzenie równoważności dyplomów i stopni naukowych uzyskanych na Ukrainie po 20 czerwca 2006 r. oraz dyplomów lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta wydanych przed tą datą możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Uzbekistan

Podstawę prawną do uznawania świadectw, dyplomów, stopni i tytułów naukowych uzyskanych na terenie Uzbekistanu do 6 sierpnia 2004 r. stanowi tzw. Konwencja Praska z 1972 r. Wszystkie dokumenty, które zostały wydane w okresie obowiązywania tej konwencji i spełniają określone w niej warunki, są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami. Wyjątek stanowią dyplomy lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta.

Stwierdzenie równoważności dyplomów i stopni naukowych uzyskanych w Uzbekistanie po 6 sierpnia 2004 r. oraz dyplomów lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta wydanych przed tą datą możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Węgry

Podstawę prawną do uznawania świadectw, dyplomów i stopni naukowych uzyskanych na terenie Węgier do 24 lipca 2005 r. stanowi Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Węgierskiej Republiki Ludowej o wzajemnym uznawaniu równorzędności dokumentów o wykształceniu i stopniach naukowych, wydawanych w PRL i WRL, podpisane w Warszawie 25 kwietnia 1980 r. (Dz.U. 1981 r. Nr 1, poz. 1 i 2). Wszystkie dokumenty, które zostały wydane w okresie obowiązywania tego porozumienia i spełniają określone w nim warunki, są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami. Wyjątek stanowią dyplomy lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta.

Stwierdzenie równoważności węgierskich dyplomów lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta wydanych przed 24 lipca 2005 r. możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Wietnam

Podstawę prawną do uznawania świadectw, dyplomów, stopni i tytułów naukowych uzyskanych na terenie Wietnamu do 6 sierpnia 2004 r. stanowi tzw. Konwencja Praska z 1972 r. Wszystkie dokumenty, które zostały wydane w okresie obowiązywania tej konwencji i spełniają określone w niej warunki, są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami. Wyjątek stanowią dyplomy lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta.

Stwierdzenie równoważności dyplomów i stopni naukowych uzyskanych w Wietnamie po 6 sierpnia 2004 r. oraz dyplomów lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta wydanych przed tą datą możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Kraje obecnie nieistniejące – Czechosłowacja

Podstawę prawną do uznawania świadectw, dyplomów, stopni i tytułów naukowych uzyskanych w Czechosłowacji stanowią:

- Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej w sprawie równoważności dokumentów o wykształceniu, stopniach i tytułach naukowych, wydawanych w PRL i CSRS, sporządzone w Warszawie 16 grudnia 1987 r. (nie opublikowane; zatwierdzone Uchwałą Rady Ministrów Nr 18/89 z dnia 20 lutego 1989 r.)
- Konwencja o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych i szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych, sporządzona w Pradze 7 czerwca 1972 r. (Dz.U. z 1975 r. Nr 5, poz. 28 i 29).

Wszystkie dokumenty o wykształceniu spełniające warunki określone w przynajmniej jednym z ww. aktach prawnych są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami. Wyjątek stanowią dyplomy lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarzki, położnej, lekarza weterynarii i architekta.

Stwierdzenie równoważności czechosłowackich dyplomów lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarzki, położnej, lekarza weterynarii i architekta możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Kraje obecnie nieistniejące – Jugosławia (SFRJ)

Podstawę prawną do uznawania świadectw i dyplomów uzyskanych w Jugosławii stanowi Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rządem Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii o wzajemnym uznawaniu równoważności świadectw szkolnych i dyplomów szkół wyższych, uzyskanych w obu państwach, podpisane w Belgradzie 15 września 1978 r. (Dz.U. z 1981 r., Nr 8, poz. 32 i 33).

Wszystkie dokumenty o wykształceniu spełniające warunki określone w ww. porozumieniu są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami. Wyjątek stanowią dyplomy lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarzki, położnej, lekarza weterynarii i architekta.

Stwierdzenie równoważności jugosłowiańskich dyplomów lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarzki, położnej, lekarza weterynarii i architekta możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Kraje obecnie nieistniejące – NRD

Podstawę prawną do uznawania świadectw, dyplomów, stopni i tytułów naukowych uzyskanych w NRD stanowią:

- Konwencja o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych i szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych, sporządzona w Pradze 7 czerwca 1972 r. (Dz.U. z 1975 r. Nr 5, poz. 28 i 29)
- Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rządem Niemieckiej Republiki Demokratycznej o równoważności dokumentów o wykształceniu, stopniach i tytułach naukowych wydawanych w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Niemieckiej Republice Demokratycznej (Dz.U. z 1978 r., Nr 3, Poz. 5).

Wszystkie dokumenty o wykształceniu spełniające warunki określone w przynajmniej jednym z ww. aktach prawnych są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami. Wyjątek stanowią dyplomy lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta.

Stwierdzenie równoważności dyplomów lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta wydanych w NRD możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Kraje obecnie nieistniejące – ZSRR

Podstawę prawną do uznawania świadectw, dyplomów, stopni i tytułów naukowych uzyskanych w ZSRR stanowią:

- Konwencja o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych i szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych, sporządzona w Pradze 7 czerwca 1972 r. (Dz.U. z 1975 r. Nr 5, poz. 28 i 29)
- Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rządem Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich o równoważności dokumentów o wykształceniu, stopniach i tytułach naukowych wydawanych w PRL i ZSRR, podpisane w Warszawie 10 maja 1974 r. (Dz.U. z 1975 r. Nr 4, poz. 14 i 15).

Wszystkie dokumenty o wykształceniu spełniające warunki określone w przynajmniej jednym z ww. aktach prawnych są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami. Wyjątek stanowią dyplomy lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii lub architekta. Stwierdzenie równoważności radzieckich dyplomów lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Umowy międzynarodowe wypowiedziane, ale dyplomy uzyskane w czasie ich obowiązywania nadal są uznawane na ich podstawie:

- Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem **Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej** w sprawie równoważności dokumentów o wykształceniu, stopniach i tytułach naukowych, wydawanych w PRL i CSRS,

sporządzone w Warszawie 16 grudnia 1987 r. (nie opublikowane; zatwierdzone Uchwałą Rady Ministrów Nr 18/89 z dnia 20 lutego 1989 r.)^{*}.

- Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem **Arabskiej Republiki Syryjskiej** o wzajemnym uznawaniu studiów, dyplomów i stopni naukowych, podpisane w Damaszk 22 września 1985 r. (nie opublikowane, zatwierdzone Uchwałą Rady Ministrów nr 158/88 z dnia 29 sierpnia 1988 r.)^{*}.
- Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem **Ludowej Republiki Bułgarii** o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów o wykształceniu i przyznawaniu stopni i tytułów naukowych, wydawanych w PRL i LRB, podpisane w Sofii 28 października 1977 r. (Dz.U. z 1983 r. Nr 12, poz. 58 i 59).
- Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i **Rządem Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii** o wzajemnym uznawaniu równoważności świadectw szkolnych i dyplomów szkół wyższych, uzyskanych w obu państwach, podpisane w Belgradzie 15 września 1978 r. (Dz.U. z 1981 r. Nr 8, poz. 32 i 33).
- Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem **Węgierskiej Republiki Ludowej** o wzajemnym uznawaniu równorzędności dokumentów o wykształceniu i stopniach naukowych, wydawanych w PRL i WRL, podpisane w Warszawie 25 kwietnia 1980 r. (Dz.U. z 1981 r. Nr 1, poz. 1 i 2).
- Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rządem **Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich** o równoważności dokumentów o wykształceniu, stopniach i tytułach naukowych, wydawanych w PRL i ZSRR, podpisane w Warszawie 10 maja 1974 r. (Dz.U. z 1975 r. Nr 4, poz. 14 i 15).
- Konwencja o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych oraz szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych, sporządzona w Pradze 7 czerwca 1972 r. (Dz.U. z 1975 r. Nr 5 poz. 28).

2.3. Nostryfikacja

Nostryfikacja to procedura prowadząca do określenia polskiego odpowiednika zagranicznego świadectwa, dyplomu lub stopnia naukowego.

Nostryfikacji podlegają dokumenty pochodzące z krajów, z którymi Polska nie posiada umowy o wzajemnym uznawaniu dokumentów o wykształceniu. Dotyczy to np. dyplomów z danego kraju wydanych w okresie, kiedy umowa przestała obowiązywać, bądź też dokumentów, które nie są wymienione w umowie podpisanej z danym państwem.

Podstawę prawną do uznawania w drodze nostryfikacji wykształcenia (dyplomy, stopnie naukowe) uzyskanego na uprawnionej uczelni lub w uprawnionej instytucji działającej w systemie szkolnictwa wyższego stanowią niżej wymienione akty prawne.

1) Uznawanie dyplomów ukończenia studiów wyższych reguluje:

^{*} Umowy międzynarodowe, których tekst nie został nigdy zamieszczony w oficjalnych publikatorach, obowiązują Polskę zgodnie z ogólną zasadą prawa międzynarodowego *pacta sunt servanda* (umów należy dotrzymywać)

- art. 191a ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r., poz. 478, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie nostryfikacji dyplomów ukończenia studiów za granicą oraz potwierdzania ukończenia studiów na określonym poziomie (Dz.U. z 2018 r., poz. 1881).

2) Uznawanie dyplomów potwierdzających nadanie stopni naukowych reguluje:

- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie nostryfikacji stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki nadanych za granicą (Dz.U. z 2018 r., poz. 1877).

Nostryfikacja dyplomów ukończenia studiów

W przypadku nostryfikacji **dyplomów ukończenia studiów wyższych** organem uprawnionym do przeprowadzenia nostryfikacji **jest rada jednostki organizacyjnej uczelni, uprawnionej do nadawania stopnia doktora** określonej dziedziny nauki lub dziedziny sztuki, prowadzącej kształcenie w obszarze obejmującym kierunek studiów wyższych, którego ukończenie potwierdza dyplom uzyskany za granicą.

Procedurę nostryfikacji dyplomów ukończenia studiów wyższych reguluje Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie nostryfikacji dyplomów ukończenia studiów za granicą oraz potwierdzania ukończenia studiów na określonym poziomie (Dz.U. z 2018 r., poz. 1881).

Wykaz uprawnionych jednostek dostępny jest na stronie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w dziale „Dla studenta i uczelni” w zakładce „Mobilność akademicka i zawodowa – uznawanie wykształcenia”.

Nostryfikacja dyplomów o nadaniu stopni naukowych

W przypadku nostryfikacji **stopni naukowych** organem uprawnionym do przeprowadzenia nostryfikacji **jest rada jednostki organizacyjnej, uprawnionej do nadawania stopnia doktora habilitowanego** określonej dziedziny nauki lub sztuki, w zakresie dyscypliny naukowej lub artystycznej, której dotyczy stopień naukowy.

Procedura nostryfikacji stopni naukowych reguluje Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie nostryfikacji stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki nadanych za granicą (Dz.U. z 2018 r., poz. 1877).

3. Uznanie polskiego dyplomu za granicą

Polskie dyplomy mogą być uznawane bądź na mocy umów międzynarodowych o uznaniu równoważności dokumentów o wykształceniu, albo też – w przypadku krajów, z którymi takich umów nie podpisano – na podstawie obowiązujących w danym kraju przepisów o uznawalności zagranicznych dyplomów.

Informacje o krajach, z którymi Polska podpisała umowy o uznawaniu wykształcenia znajdują się w punkcie 2.1.

Informacji o tym, jak wygląda procedura uznania polskiego dyplomu w innym kraju należy zasięgnąć w ośrodku zajmującym się sprawami uznawalności wykształcenia właściwym dla danego kraju (ENIC/NARIC). Adresy ośrodków ENIC/NARIC można znaleźć w serwisie sieci pod adresem: enic-naric.net.

W Polsce jest to :

Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej

ul. Polna 40

00-635 Warszawa

tel. +48 22 390 35 00

www.nawa.gov.pl

e-mail: biuro@nawa.gov.pl

3.1. Legalizacja polskich dyplomów i świadectw

Przed wyjechaniem za granicę np. w celu podjęcia pracy należy poddać **polSKI dyplom** procedurze **legalizacji**. Legalizacja jest wymagana w stosunku do dokumentów przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą. Dotyczy to zarówno dyplomów potwierdzających posiadane wykształcenie, jak i kwalifikacje zawodowe np. świadectwa czeladnicze i dyplomy mistrzowskie wydawane przez izby rzemieślnicze.

Legalizacja dyplomów ukończenia studiów

Od dnia 1 lutego 2018 roku zgodnie art. 2 ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (Dz.U. 2019 r. poz. 1582) uwierzytelnianiem dokumentów, o których mowa w art. art. 78 ust. 3 i 4 oraz art. 180 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce zajmuje się Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej (NAWA). Od tego momentu NAWA przejęła od Ministerstwa Nauki

i Szkolnictwa Wyższego kompetencje związane uwierzytelnianiem dokumentów wydawanych przez polskie uczelnie przed uzyskaniem na nich legalizacji Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Tego samego dnia NAWA przejęła również od Ministerstwa Spraw Zagranicznych kompetencje związane z wydawaniem klauzuli apostille na polskich dyplomach ukończenia studiów wyższych, świadectwach ukończenia studiów podyplomowych, zaświadczeniach o ukończeniu studiów wyższych oraz dyplomach o nadaniu stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki.

Procedura apostille

Wszystkie informacje na temat nowych procedur związanych z uwierzytelnianiem i poświadczaniem polskich dokumentów klauzulą apostille, są opublikowane na stronie Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (nawa.gov.pl).

W NAWA można poświadczyć następujące dokumenty **wydane przez polskie szkoły wyższe:**

- oryginały, duplikaty lub odpisy (również w języku obcym)
 - dyplomów ukończenia studiów,
 - suplementów do dyplomu,
 - dyplomów doktorskich,
 - dyplomów habilitacyjnych,
- oryginały lub duplikaty świadectw ukończenia studiów podyplomowych,
- oryginały zaświadczeń o ukończeniu studiów.

NAWA nie poświadcza dokumentów innych niż wyżej wymienione. NAWA nie poświadcza również dokumentów wydanych przez uczelnie kościelne, instytuty badawcze oraz Polską Akademię Nauk. Organami właściwymi do ich poświadczania są:

- Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski w przypadku dokumentów wydanych przez uczelnię kościelną,
- Prezes Polskiej Akademii Nauk w przypadku dokumentów wydanych przez Polską Akademię Nauk,
- Minister nadzorujący dany instytut naukowy w przypadku dokumentów wydanych przez instytut naukowy.

Apostille mogą zostać poświadczone dokumenty zawierające podpis oraz stempel imienny (lub wdrukowane imię i nazwisko) osoby uprawnionej do ich podpisania, wraz ze wskazaniem funkcji, jaką ta osoba pełni na uczelni. Dokumenty niezawierające któregoś z tych elementów wymagają wcześniejszego uwierzytelnienia na uczelni.

Zawsze przed wyjazdem należy sprawdzić, czy państwo, do którego wyjeżdżamy, jest stroną Konwencji Haskiej o zniesieniu wymogu legalizacji zagranicznych dokumentów. Jeżeli jest, to można uzyskać poświadczenie dokumentu klauzulą apostille, jeżeli nie jest, konieczna jest legalizacja. Klauzulą apostille nie poświadcza się dokumentów przeznaczonych do obrotu prawnego w Burundi, Kosowie i Chinach (wyjątek stanowią Hongkong i Makau).

W NAWA poświadczenie dokumentów klauzulą apostille lub ich uwierzytelnienie można uzyskać po wcześniejszym umówieniu terminu wizyty i podaniu liczby dokumentów. Dokumenty można także złożyć w biurze podawczym lub przesłać pocztą na poniższy adres:

Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej
ul. Polna 40
00-635 Warszawa

Komplet dokumentów składa się z:

- wypełnionego wniosku o wydanie apostille. Wniosek musi być podpisany przez właściciela dokumentów,
- dokumentów, które wymagają poświadczenia apostille,
- potwierdzenia wpłaty.

O terminie odbioru dokumentów NAWA powiadamia mailowo. Maksymalny czas oczekiwania wynosi 30 dni od dnia ich wpłynięcia. Jeżeli nie odbierzesz dokumentów we wskazanym terminie – zostaną odesłane pocztą na adres, który podasz we wniosku. Opłata za opatrzenie dokumentów klauzulą apostille wynosi 60 złotych (za każdy dokument) i musi zostać dokonana na poniższy rachunek bankowy, ponieważ nie ma możliwości dokonania wpłaty w siedzibie NAWA. (Uwaga: dyplom i suplement dyplomu to dwa odrębne dokumenty).

Odbiorca: Centrum Obsługi Podatnika, ul. Obozowa 57, 01-161 Warszawa

Numer rachunku: 21 1030 1508 0000 0005 5000 0070

Dla płatności z zagranicy:

SWIFT CODE: CITIPLPX

BAN: PL21 1030 1508 0000 0005 5000 0070

Tytułem: opłata skarbową za wydanie apostille + imię i nazwisko właściciela dokumentów

Jeżeli dokumenty zostaną złożone osobiście lub za pośrednictwem osoby trzeciej (upoważnienie nie jest wymagane) uwierzytelnione dokumenty można odebrać tego samego dnia. Jeśli wniosek zostanie złożony w biurze podawczym lub przesłany pocztą, dokumenty zostaną odesłane przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru najpóźniej w terminie 30 dni od dnia ich wpłynięcia do NAWA. Jeżeli wniosek będzie niekompletny, wnioskodawca otrzyma wezwanie do jego uzupełnienia w wyznaczonym terminie. Jeśli dokumenty będą odbierane przez osobę trzecią niewskazaną wcześniej we wniosku niezbędne jest pisemne upoważnienie. Przy odbiorze należy posiadać ze sobą dowód tożsamości.

Procedura legalizacji

Legalizacji dokonuje się, jeśli dokument ma być przeznaczony do obrotu prawnego w kraju, który nie jest stroną konwencji haskiej o zniesieniu wymogu legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych. Warunkiem uzyskania legalizacji dokumentów w Ministerstwie Spraw Zagranicznych jest ich uwierzytelnienie przez NAWA.

Komplet dokumentów składa się z:

- Wypełnionego wniosku o uwierzytelnienie
- Dokumentów, które wymagają uwierzytelnienia
- Potwierdzenia wpłaty

Opłata za uwierzytelnienie wynosi 26 złotych za każdy dokument.

Numer rachunku: 68 1130 1017 0020 1510 7020 0009 (Bank Gospodarstwa Krajowego)

Odbiorca: Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej

Dla płatności z zagranicy:

BIC/SWIFT CODE: GOSKPLPW

IBAN: PL68 1130 1017 0020 1510 7020 0009 (Bank Gospodarstwa Krajowego)

tytułem: opłata za uwierzytelnienie + imię i nazwisko właściciela dokumentów

Dokumenty można także złożyć w biurze podawczym lub przesłać pocztą na poniższy adres:

Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej
ul. Polna 40
00-635 Warszawa

Jeżeli dokumenty zostaną złożone osobiście lub za pośrednictwem osoby trzeciej (upoważnienie nie jest wymagane) uwierzytelnione dokumenty można odebrać tego samego dnia. Jeśli wniosek zostanie złożony w biurze podawczym lub przesłany pocztą, dokumenty zostaną odesłane przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru najpóźniej w terminie 30 dni od dnia ich wpłynięcia do NAWA. Jeżeli wniosek będzie niekompletny, wnioskodawca otrzyma wezwanie do jego uzupełnienia w wyznaczonym terminie.

W sprawie dalszych procedur uzyskania legalizacji należy skontaktować się z Ministerstwem Spraw Zagranicznych.

Legalizacja dokumentów szkolnych

Świadectwa wydawane przez szkoły i zespoły szkół w Polsce, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 2 lit. c ustawy - Prawo oświatowe, oraz szkoły, zespoły szkół i szkolne punkty konsultacyjne przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej – **uwierzytelnia Ministerstwo Edukacji i Nauki**.

Świadectwa promocyjne i świadectwa ukończenia szkoły oraz indeksy wydawane przez szkoły; inne niż wymienione powyżej, dokumenty przeznaczone do obrotu prawnego

z zagranicą, wydawane przez szkoły, placówki kształcenia ustawicznego i placówki kształcenia praktycznego – **uwierzytelnia kurator oświaty właściwy ze względu na siedzibę szkół.**

Świadectwa ukończenia szkoły podstawowej i liceum ogólnokształcącego na podstawie egzaminów eksternistycznych, świadectwa dojrzałości, aneksy do świadectw dojrzałości, świadectwa potwierdzające kwalifikację w zawodzie, dyplomy i zaświadczenia, wydawane przez okręgowe komisje egzaminacyjne – **uwierzytelnia dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej.**

We wszystkich wskazanych przypadkach prosimy o kontakt z Ministerstwem Edukacji i Nauki :

ul. Wspólna 1/3, 00 -529 Warszawa

tel.: + 48 22 52 92 718

e-mail: kancelaria@mein.gov.pl

strona internetowa: gov.pl/web/edukacja-i-nauka

Dopiero po uwierzytelnieniu dokumentu przez MEiN, można wnioskować o legalizację dokumentu w Referacie ds. Legalizacji MSZ.

Opłata za legalizację wynosi 26 zł za każdy poświadczany dokument.

Sprawę można załatwić osobiście lub przez osobę trzecią. Można też złożyć wniosek o legalizację dokumentu osobiście podczas wizyty w Referacie ds. Legalizacji MSZ lub za pośrednictwem osoby trzeciej (upoważnienie nie jest wymagane).

Referat ds. Legalizacji Ministerstwo Spraw Zagranicznych

ul. Krucza 38/42, 00-512 Warszawa

tel.: +48 22 523 98 45, +48 22 250 01 16

Legalizacja dyplomów mistrzowskich i świadectw czeladniczych

Instytucją uprawnioną do legalizacji dyplomu mistrzowskiego lub świadectwa czeladniczego jest **Związek Rzemiosła Polskiego**. Proces legalizacji ww. dokumentów przeprowadzany jest dwuetapowo. Legalizacji podlega jedynie oryginalny dokument (lub duplikat).

ETAP I

Związek Rzemiosła Polskiego z siedzibą w Warszawie, ul. Miodowa 14, 00-246 Warszawa, tel./fax (22) 504 42 30, e-mail: oswiata@zrp.pl potwierdza autentyczność i poprawność dokumentu na odwrocie świadectwa, dyplomu lub zaświadczenia. Wnioskodawca musi również ponieść opłatę skarbową za poświadczenie dokumentów w wysokości 26 zł za każdy poświadczany dokument.

Legalizacji dokumentów w Związku Rzemiosła Polskiego można dokonać osobiście lub przez osobę trzecią (nie wymaga to dodatkowego upoważnienia). Dokumenty można także przesłać pocztą.

Przy poświadczaniu dokumentów drogą korespondencyjną należy koniecznie dołączyć do przesyłki:

- dowód wniesienia opłaty skarbowej (kopię przelewu bankowego),
- kopertę z adresem zwrotnym oraz naklejonymi znaczkami o wartości właściwej dla rodzaju przesyłki,
- wypełniony wniosek (dostępny na zrp.pl).

Poświadczone dokumenty odesłane są pocztą do nadawcy, także za granicę.

ETAP II

Kończącym etapem legalizacji jest przedstawienie dyplomu mistrzowskiego lub świadectwa czeladniczego w **Referacie ds. Legalizacji Ministerstwa Spraw Zagranicznych**, który wystawia załącznik pn. apostille.

Referat ds. Legalizacji Ministerstwa Spraw Zagranicznych

ul. Krucza 38/42, 00-512 Warszawa

Obsługa interesantów: od poniedziałku do piątku w godz. 9:00–14:00

tel.: +48 22 523 98 45, +48 22 250 01 16

adres korespondencyjny: al. Szucha 21, 00-580 Warszawa

e-mail: legalizacja@msz.gov.pl

Wniosek można złożyć w Ministerstwie Spraw Zagranicznych osobiście lub przez osobę trzecią (nie wymaga to dodatkowego upoważnienia). Dokumenty można także przesłać pocztą, również z zagranicy. Przy poświadczaniu dokumentów drogą korespondencyjną należy koniecznie dołączyć do przesyłki dowód wniesienia opłaty skarbowej (kopię przelewu bankowego), wniosek o poświadczenie dokumentów klauzulą apostille oraz podać swój adres zwrotny. Poświadczone dokumenty zostaną wówczas odesłane pocztą, także za granicę. Wysokość opłaty skarbowej za wystawienie apostille wynosi 60 zł za każdy poświadczony dokument.

Opłatę skarbową należy wносить na rachunek bankowy:

Centrum Obsługi Podatnika: 21 1030 1508 0000 0005 5000 0070

Dla płatności z zagranicy:

SWIFT CODE: CITIPLPX

IBAN: PL21 1030 1508 0000 0005 5000 0070

Tytułem: opłata skarbową za wydanie apostille

4. Uznawanie kwalifikacji zawodowych w UE

Uznawanie kwalifikacji zawodowych w Unii Europejskiej, w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Szwajcarii reguluje **Dyrektywa 2005/36/WE**. Jej wprowadzenie miało na celu umożliwienie każdemu obywatelowi pochodzącemu z ww. obszarów uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu regulowanego lub działalności zawodowej w państwie członkowskim innym niż to, w którym uzyskał kwalifikacje zawodowe.

Dyrektywa 2005/36/WE została wdrożona do polskiego prawa Ustawą z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich UE (Dz.U. Nr 63, poz. 394, z późn. zm.). Natomiast 28 grudnia 2013 r. w Dzienniku Urzędowym UE L 354 został opublikowany tekst **dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/55/UE** z dnia 20 listopada 2013 r. zmieniającej dyrektywę 2005/36/WE w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych i rozporządzenie (UE) nr 1024/2012 w sprawie współpracy administracyjnej za pośrednictwem systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym („rozporządzenie w sprawie IMI”).

Dyrektywa 2013/55/UE wprowadza rozwiązania umożliwiające usprawnienie uznawania kwalifikacji zawodowych pomiędzy państwami członkowskimi. Zobowiązuje ponadto państwa członkowskie do przeglądu istniejących barier w dostępie do zawodów, a także uchyla niekorzystne przepisy dotyczące uznawania kwalifikacji polskich pielęgniarek i położnych – absolwentek liceów medycznych i szkół policealnych. Państwa członkowskie miały 2 lata na wdrożenie dyrektywy, czyli uwzględnienie wprowadzonych nią zmian w przepisach krajowych, tj. do 18 stycznia 2016 r.

W związku z powyższym w dniu 18 stycznia 2016 r. weszła w życie **ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej** (Dz.U. z 2020 r., poz. 220, z późn. zm.).

Wdrożyła ona do polskiego systemu prawnego modyfikacje w systemie uznawania kwalifikacji zawodowych wprowadzone dyrektywą 2013/55/UE.

Najważniejsze zmiany dotyczą:

- możliwości ubiegania się o europejską legitymację zawodową w wybranych zawodach, tj. elektroniczny dokument zastępujący decyzję w sprawie uznania kwalifikacji albo oświadczenie o zamiarze świadczenia usług transgranicznych,
- elektronizacji procedur uznawania kwalifikacji i zgłaszania zamiaru świadczenia usług transgranicznych,
- poszerzenia współpracy między właściwymi organami państw członkowskich,
- możliwości kontroli znajomości języka polskiego (zwłaszcza w zawodach związanych z bezpieczeństwem pacjentów),
- skrócenia z 2 lat do 1 roku okresu doświadczenia zawodowego wymaganego od osoby wykonującej w Polsce zawód nieregulowany lub nieregulowaną działalność i zamierzającej uznać kwalifikacje lub świadczyć usługi w państwie, które reguluje ten zawód/działalność,

- mechanizmu uznawania kwalifikacji w przypadku większej różnicy pomiędzy poziomem kwalifikacji wymaganych w państwie przyjmującym a poziomem kwalifikacji posiadanych przez migrującego pracownika ,
- określenia zasad uznawania okresów praktyki zawodowej odbywanej za granicą.

Przepisy dotyczące zasad uznawania kwalifikacji zawodowych dotyczą:

- obywateli państw członkowskich UE,
- obywateli państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym (Liechtenstein, Islandia, Norwegia),
- obywateli Konfederacji Szwajcarskiej,
- członków ich rodzin,
- obywateli państw trzecich posiadających zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE w rozumieniu ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2020 r., poz. 35, z późn. zm.).

4.1. Europejska legitymacja zawodowa

Od 19 stycznia 2016 r. w wybranych zawodach można przeprowadzić uznanie kwalifikacji zawodowych lub zgłosić zamiar świadczenia usługi transgranicznej w innym państwie UE poprzez uzyskanie tzw. **Europejskiej Legitymacji Zawodowej (ELZ)**.

Aktualnie o ELZ można wystąpić w następujących zawodach:

- fizjoterapeuta (organ właściwy do przyjmowania wniosku w celu wydania ELZ to Krajowa Izba Fizjoterapeutów),
- farmaceuta (organ właściwy do przyjmowania wniosku w celu wydania ELZ to Naczelna Izba Aptekarska),
- pielęgniarka odpowiedzialna za opiekę ogólną (organ właściwy do przyjmowania wniosku w celu wydania ELZ to Okręgowe Izby Pielęgniarek i Położnych),
- przewodnik górski (organ właściwy do przyjmowania wniosku w celu wydania ELZ to Ministerstwo Sportu i Turystyki),
- pośrednik w obrocie nieruchomościami (organ właściwy do przyjmowania wniosku w celu wydania ELZ to Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa).

W przypadku innych zawodów uznanie kwalifikacji zawodowych można uzyskać tylko w drodze standardowych procedur. W przyszłości procedura wydawania europejskiej legitymacji zawodowej prawdopodobnie zostanie rozszerzona na inne zawody.

Europejska legitymacja zawodowa jest elektronicznym dokumentem, stanowiącym dowód:

- uznania kwalifikacji zawodowych w innym państwie członkowskim UE lub
- spełnienia warunków niezbędnych do zgodnego z prawem świadczenia usługi transgranicznej w innym państwie członkowskim UE (czyli tymczasowego i okazjonalnego wykonywania tam zawodu regulowanego albo działalności regulowanej).

W odróżnieniu od tradycyjnej procedury, w której wnioskodawca lub usługodawca kontaktuje się wyłącznie z właściwym organem w państwie, w którym zamierza uznać kwalifikacje lub świadczyć usługę transgraniczną, wniosek o wydanie Europejskiej Legitymacji Zawodowej składa się poprzez przeznaczoną do tego ogólnoeuropejską stronę internetową **europa.eu** do organu właściwego dla danego zawodu regulowanego w państwie wysyłającym. Znaczy to, że Polacy wyjeżdżający za granicę mogą przekazać w ten sposób wniosek o legitymację do polskiej właściwej instytucji dla danego zawodu. Z kolei posiadacz kwalifikacji z innego państwa w celu uznania tych kwalifikacji w Polsce lub świadczenia usługi w Polsce, złoży taki wniosek do organów administracji własnego państwa.

Do wniosku należy załączyć odpowiednie dokumenty w formie elektronicznych kopii (szczegółowy zestaw dokumentów wymaganych dla danego zawodu i dla określonego typu procedury będzie dostępny na stronie internetowej, poprzez którą składa się wniosek).

4.2. Zawody regulowane

Uznanie kwalifikacji jest konieczne jeśli dana osoba nabyła kwalifikacje w innym kraju niż zamierza podjąć pracę, w zawodzie, który jest tam regulowany (uznania dokonują właściwe organy przyjmującego państwa członkowskiego).

W przypadku, gdy dany zawód nie jest zawodem regulowanym w Polsce, ale jest regulowany w przyjmującym państwie członkowskim (czyli wymaga tam oficjalnego uznania kwalifikacji zawodowych), jednym z wymogów uznania jest posiadanie co najmniej rocznego potwierdzonego doświadczenia w zawodzie. Warunek ten obowiązuje także w przypadku zamiaru świadczenia usług transgranicznych. Definicja kształcenia regulowanego określona została w art. 3 ust. 1 lit. e Dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych: „**kształcenie regulowane to każdy rodzaj kształcenia, które w szczególności sposób przystosowane jest na potrzeby wykonywania określonego zawodu oraz obejmuje kurs lub kursy uzupełnione, w stosownych przypadkach, kształceniem zawodowym albo praktyką w okresie próbnym lub praktyką zawodową. Struktura i poziom kształcenia zawodowego oraz praktyk w okresie próbnym lub praktyk zawodowych określone są w ustawach, przepisach wykonawczych lub administracyjnych danego państwa członkowskiego albo są nadzorowane bądź zatwierdzane przez wyznaczony w tym celu organ**”.

Każde państwo członkowskie UE samo określa czy dany zawód jest regulowany czy też nie. Ten sam zawód może być zawodem regulowanym w jednym państwie członkowskim UE, podczas gdy w pozostałych państwach członkowskich nie będzie on regulowany. Dlatego też przed zamiarem podjęcia zatrudnienia należy w każdym przypadku dowiadywać się w ośrodku informacji (contact point) danego państwa, czy dany zawód jest regulowany.

Adresy wszystkich ośrodków sieci ENIC/NARIC dostępne są na stronie: enic-naric.net

Instytucje w państwach członkowskich, które odpowiadają za uznawanie kwalifikacji mogą wymagać przedstawienia przez wnioskodawcę zaświadczenia z organu właściwego dla danego zawodu w państwie nabycia kwalifikacji, w celu potwierdzenia, że dana osoba jest tam rzeczywiście uprawniona do wykonywania tego zawodu. Ponadto niekiedy wymagane bywa poświadczenie autentyczności dokumentów stwierdzających kwalifikacje zawodowe.

Organy właściwe do poświadczania kwalifikacji zawodowych w Polsce:

- do wykonywania zawodu regulowanego: właściwy organ zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- do wykonywania zawodów medycznych: Ministerstwo Zdrowia (Departament Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Wydział Uznawania Kwalifikacji w Zawodach Medycznych).

Informacje na temat wykazu zawodów regulowanych w Polsce wraz z instytucjami dokonującymi uznania kwalifikacji można znaleźć na stronie Ministerstwo Edukacji i Nauki [https://www.gov.pl > web > edukacja-i-nauka](https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka)

W postępowaniu w sprawie uznania kwalifikacji właściwy organ sprawdza:

- odpowiedni poziom wykształcenia,
- kwalifikacje dające prawo wykonywania danego zawodu regulowanego w państwie, w którym zostały uzyskane.

Jeżeli właściwy organ stwierdzi:

- zasadnicze różnice w kształceniu lub szkoleniu, lub
- że okres kształcenia lub szkolenia odbytego w państwie wnioskodawcy jest krótszy o co najmniej rok od okresu wymaganego w państwie przyjmującym, lub
- że istnieje rozbieżność między zakresem czynności zawodowych w danym zawodzie między państwem z którego osoba przybywa, a państwem przyjmującym, a ponadto przeanalizuje dokumenty poświadczające doświadczenie zawodowe wnioskodawcy w celu sprawdzenia, czy wiedza i umiejętności nabyte przez wnioskodawcę podczas zdobywania doświadczenia zawodowego nie mogą wyrównać w całości lub w części wspomnianych wyżej zasadniczych różnic, i stwierdzi, że różnice te nie zostały wyrównane, ma prawo zastosować środki wyrównawcze:
 - test umiejętności,
 - staż adaptacyjny (trwający do 3 lat).

Aby znaleźć szczegółowe informacje dotyczące zawodów regulowanych w Polsce, a zwłaszcza:

- podstawy prawne,
- instytucje udzielające informacji o poszczególnych zawodach regulowanych,
- organy właściwe wydające decyzje w sprawie uznania kwalifikacji do wykonywania danego zawodu regulowanego w Polsce,

należy **skontaktować się z polskim ośrodkiem informacji ds. uznawania kwalifikacji zawodowych.**

Ministerstwo Edukacji i Nauki
Departament Współpracy Międzynarodowej
tel. 22 3474 312, fax 22 50 17 130
e-mail: sekretariat.dwm@nauka.gov.pl

4.3. Zawody sektorowe

Zawody lekarza, lekarza dentysty, pielęgniarki, położnej, farmaceuty, lekarza weterynarii i architekta to tzw. zawody sektorowe, w których uznanie kwalifikacji odbywa się w sposób automatyczny, pod warunkiem posiadania przez wnioskodawcę dokumentów poświadczających kwalifikacje (dyplomów, zaświadczeń) wymienionych w załączniku V lub VI do dyrektywy 2005/36/WE albo na zasadzie praw nabytych. Szczegółowych informacji odnośnie procedury automatycznego uznania kwalifikacji udzielają krajowe i okręgowe organy samorządów zawodowych dla wyżej wymienionych zawodów.

Kwestie dotyczące działalności w Polsce **prawników z państw członkowskich** (adwokatów i radców prawnych) reguluje ustawa z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. 2020 poz. 823). Jeżeli wnioskodawca nie spełnia warunków koniecznych do automatycznego uznania kwalifikacji w zawodach sektorowych, uznanie może zostać przeprowadzone zgodnie z procedurą właściwą dla pozostałych zawodów regulowanych, określoną w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz.U. z 2020 r., poz. 220, z późn. zm.).

4.4. Działalność regulowana

Dla potrzeb systemu uznawania kwalifikacji wprowadzono również pojęcie działalności regulowanej, którą może być działalność wymieniona w załączniku IV do dyrektywy 2005/36/WE.

Zgodnie z art. 10 Ustawy. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej organem upoważnionym do wydawania zaświadczenia stwierdzającego charakter, okres i rodzaj działalności wykonywanej w Rzeczypospolitej Polskiej jest marszałek województwa albo inny wskazany przez niego organ:

- właściwy dla miejsca zamieszkania osoby składającej wniosek,

- właściwy ze względu na ostatnie miejsce wykonywania działalności albo zatrudnienia przy jej wykonywaniu, w przypadku braku miejsca zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej osoby składającej wniosek.

Na terenie **województwa mazowieckiego** organem upoważnionym do wydawania zaświadczenia stwierdzającego charakter, okres i rodzaj działalności wykonywanej w Rzeczypospolitej Polskiej jest **Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie**. Zaświadczenia wydawane są na podstawie:

- wniosku,
- dokumentów potwierdzających okres zatrudnienia i/lub prowadzenia działalności,
- potwierdzenia dokonania opłaty.